

VESTITORII

Dacă n'ar fi fost

23 August

Față de campania de demascare a colaboraționiștilor roșii, există o categorie de români cari ne întâmpină cu remarcă sceptică: „...și dacă nu se făcea, tot acolo ajungeam. Soarta Germaniei era pecetluită și cu ea a noastră. Continuarea rezistenței nu putea schimba rezultatul final.”

Memoriile și documentele publicate după cel de-al doilea războiu mondial par să confirme această teză. Din consultarea lor rezultă cu toată claritatea că România, împreună cu întreg grupul țărilor răsăritene, indiferent că erau aliate sau inamice, au fost sacrificate zonei de influență sovietică. Târgul s'a încheiat la Teheran, cu mult timp așadar, înainte de a se fi început tratativele dela Cairo. Când delegații români au ajuns la Cairo, nu mai era vorba de a se negocia, ci de a se executa o sentință.

După părerea noastră, tocmai din acest fapt se poate formula cea mai grozavă acuzație. Grupul care a pregătit acțiunea dela 23 August era obligat să cunoască viitorul ce-l rezervau aliații țărilor răsăritene. Chiar dacă nu ar fi avut de unde să știe în amănunt ce s'a discutat la Teheran, existau suficiente semne premergătoare care să le dea de gândit. Mai întâiu, era faptul că aliații cereau capitularea fără condiții a Germaniei. Acel vacuum politic și militar, provocat de dispariția Germaniei, nu putea fi umplut nici de Polonia și nici de România. În acest spațiu golit de forță nu puteau invada decât Rușii. Tot la Teheran s'a luat hotărârea de a se împărți Germania în zone de ocupație — o nouă cauză de alarmă, dat fiind faptul că ocuparea Germaniei presupunea zăbovirea cine știe pentru câtă vreme a trupelor sovietice în Polonia. Insfârșit, un indiciu și mai grav era tratamentul aplicat acestei țări de către aliați. Pentru libertatea și independența Poloniei a izbucnit cel de al doilea războiu mondial și iată ce soartă i se rezerva: „După Teheran” scrie Gen. Anders în memoriile sale — scopul politicii britanice la care s'a aliniat și aceea a Statelor Unite, consista nu atât de mult în a-și menține angajamentele de alianță, contractate față de Polonia, ci mai degrabă în a obține aparența unui consimțământ a acesteia la ruperea acestor angajamente.”

Deci nu s'au tras atunci concluziile necesare asupra situației românești? Pentru că principalii conspiratori, acei cuibăriți la Ministerul de Externe, clauștitescian, format din Buzzești, Vișoianu și Crețeanu, erau ei înșiși partizanii unei politici pro-sovietice. Aparțineau și ei aceleiași conspirații mondiale care a impus dominația sovietică pe malurile Elbei. Rolul rezervat acestora a fost să narcotizeze victima — poporul românesc — făcându-l să creadă că depunând armele, va obține pacea și nu-și va pierde independența. Un rol mai hidos nici nu se poate imagina. Se cunosc peripețiile arestării lui Antonescu. Se știe că la un moment dat, Mareșalul a ezitat să se înfățișeze Regelui. Dar a cedat când intimii săi l-au asigurat că nu i se va întâmpla nimic. Cursă ce i s'a întins la Palat era de fapt pregătită întregului popor românesc.

Să ne închipuim acum o altă conducere românească în perioada războiului și nu regimul

(Continuare în pag. 2)

DESPRE SPERJUR

În cei zece ani de frământări politice în exil, de multe ori ni s'a asvârlit de adversari acuzația de sperjur. Noi, cei ce am format guvernul dela Viena și toți acei români cari au refuzat să recunoască autoritatea guvernului dela București, iesit din lovitura de stat dela 23 August, ne-am fi căleat jurământul de credință față de Rege, Dinastie, Țară și Tron-cum se exprima patrioții de ocazie.

Acest argument e folosit pentru a impresiona pe ofiterii din exil îndeosebi. Se știe cât de adânc înrădăcinată era disciplina ostășească în sufletul ofiterilor și soldatilor români și ce înaltă pretuire acordau acestia Regelui. Regele nu era numi Capul Statului și Seful Armatei. Era întruchiparea vie a Patriei, iar Armata scutul ei cel mai puternic. Armata și Regele formau o unitate indestructibilă, reprezentând mai mult ca oricare altă institutie permanentele Națiunii.

Mitul regalității se bucura de aceiași venerație în toate straturile poporului nostru. Manifestațiile studentesti de pe vremuri se desfășurau în numele treimeii Dumnezeu-Patrie-Rege. Când studentimea intona „Tăia-sea Regele”, chiar zelul jandarmilor, puși să împrastie pe manifestanți, se potolea ca prin farmec. Jandarmii, la auzul cântecului, uitaau de ordinele primite, luau poziție „de drepti”, și studentii scăpau cu mai puține capete sparte.

Atasamentul poporului român pentru cauza monarhică nu este de dată recentă, nu este un merit al familiei Hohenzollern. Ei au fost beneficiarii unei tradiții: din cele mai îndepărtate timpuri poporul român nu a cunoscut o altă formă de guvernare decât aceea care emana din vointa unui domnitor. Regele Ferdinand, incompetentabil, a îmbogățit acest nimb străvechiu al domniei cu impecabila lui tinută din timpul războiului de întregire. După războiu, o cauză de ordin politic intern, agitațiile comuniste, au întărit și mai mult dragostea pentru Rege în inimile Românilor. Partidul comunist din România, de obediență străină, tinea la aservirea statului român Moscovei și una din instituțiile atacate cu mai mare înverșunare era Monarhia, pentru că reprezenta un factor de stabilitate în viața neamului. Susținerea Coroanei la noi se confunda în sufletul Românului cu reacția de apărare a neamului contra pericolului comunist. Una din marile dureri ale mișcării a fost lupta ce a trebuit să o poarte cu Regele Carol. Regalitatea, pe care noi o slăveam și pentru a cărei existență eram gata să ne vărsăm sângele se alia se cu dusmanii neamului nostru pentru a distruge tineretul țării și a deschide drum comunismului în România.

Am început articolul cu această sumară trecere în revistă a raporturilor dintre Regalitate deoparte, Armată, Neam și Legiune, de altă parte, pentru a arăta că nu ne cade ușor să auzim rostită acuzația de sperjur, contra noastră, chiar când stăm de unde vine și cu ce intenții se

spune. Ideea monarhică a făcut parte din patrimoniul politic și spiritual al mișcării și chiar astăzi, după toate cele întâmplate, sunt mulți în rândurile noastre cari nici nu pot concepe că s'ar putea desparti de Monarhie. În răspunsul ce urmează vom căuta să restabilim adevărata înălțuire a faptelor, dovedind că în realitate, sperjurul s'a consumat de partea acelor care ar vrea să ni-l impute noua. Ei pleacă dela efect și refuză să ia în considerare cauza care a determinat atitudinea noastră.

Când Regele Carol s'a ureat pe Tron — 8 Iunie 1930-a depus jurământul de credință față de Națiune, înaintea Corpurilor Legiuitoare întrunite și a întregului guvern. Invocând pe Dumnezeu și-a luat angajamentul să respecte Constituția și legile țării. Era un act public, săvârșit cu o deosebită solemnitate. În ochii poporului, Regele devenise primul paznic al rânduicilor fundamentale ale țării. Acelasi Rege, după opt ani de domnie, suprimă constituția pe care jurase să o respecte și impune poporului o altă constituție, pe calea unui plebiscit forțat. Tocmai persoana chemată să vegheze la dreapta aplicare a constituției dădea exemplu celei mai odioase ilegalități, rupând pactul care îl lega de Națiune.

Odată cu Regele Carol al II-lea au căzut sub culpa de sperjur toți oamenii politici cari i-au dat concursul sau numai l-au încurajat să dea lovitura de stat din 11 Februarie 1938. Constituția lui Carol al II-lea înseamnă triumful abuzului în viața publică a României. Într-o scrisoare adresată lui Vaida-Voevod, Corneliu Codreanu a subliniat cu toată amărăciunea și revolta suflătoare tristul exemplu ce îl oferea Națiunii vechea generație politică:

„Dumneavoastră toți care ne-ati cântat timp de 10 ani pe această strună „Legalitate”, existența statului stă în ideea de legalitate; cine atinge acest principiu, cine calcă legile țării este un criminal, Dys. care ne-ati aruncat în închisori pentru cele mai mici abateri față de codul penal, terminați acum, la sfârșitul acestui imn frumos, prin a deveni cei mai mari infractori la legile fundamentale ale statului, călcând în picioare constituția țării, respectată de toți dela înființarea statului român și până astăzi.”

„Dar Dys. ati jurat pe aceste legi. Ati jurat că vă veti supune lor și le veti aplica. Iar acum ati căleat jurământul depus. Asupra întregii Dys. generații politice planează sperjurul.”

În mod indirect, sperjurul săvârșit de Rege se resfrânge asupra întregii așezări a Statului. Atât armata cât și funcționarii nu mai întretin raporturi legitime cu Națiunea. Evident nici ofiterii și nici funcționarii nu se sesizează imediat și îndăjuns de anomalie. Ei se cred în continuare de serviciu, li se pare că activitatea lor se desfășoară în același cadru, al statului autorizat de Națiune, când în realitate, li s'a răpit baza legală a funcțiunii lor (Toate puterile statului emana dela Națiune). Dacă Regele suprima Con-

(Continuare în pag. 2)

DESPRE SPERJUR

stituită, implicit se despoaje de propriile sale prerogative, care nu există decât în funcție de Constituția suprimată de el însuși. El nu mai e rege și, în consecință, și-a pierdut dreptul de a comanda armata sau de a dispune de aparatul de stat. Prin același act—lovitura de stat a Regelui—ofiterii și funcționarii sunt scoși din circuitul legal al Națiunii și întregul lor comportament în stat este viciat. Ordinele ce le execută nu mai au acoperirea Națiunii, pentru că acei ce le dau i-au renegat suveranitatea. Aparatul de stat a luat o amprentă personală, a alunecat în puterea despotului, care îl întrebuințează pentru a jugula voința Națiunii. Ofiterii și funcționarii nu mai sunt în serviciul Națiunii, ci în serviciul aceluia care a uzurpat statul legal. Cu cât aceștia depun mai mult zel în executarea ordinelor îndreptate împotriva populației cu atât își angajează mai mult propria lor responsabilitate. Din elemente tărâte de evenimente, într-o conjunctură politică neacceptată în fond nici de ei, ajung colaboratori ai regimului și, în acest caz, devin deplin responsabili de acțiunile lor. Aparatul de teroare, organizat de echipa Carol-Călinescu, nu putea invoca întru apărarea lui ordinul primit, pentru că elementele care l-au compus n-au suportat în mod pasiv dictatura, ci au fost creatorii și sistemului de guvernare carlist.

Cum trebuie să reacționeze un cetățean față de un regim care se substituie prin forță statului legal? Din momentul ce s'a produs sperjura el trebuie să ia atitudine contra regimului și să lupte până la alungarea uzurpatorilor. De îndată ce Națiunea e împiedicată să-și exercite controlul asupra statului, cetățeanul este delegat de toate legămintele față de Capul Statului și nu contractează nicio nouă obligație față de statul uzurpatorilor. Între Națiune și Statul care-i desfigurează voința, datorită cetățeanului este să treacă de parte³ Națiunii. Cetățeanii nu mai pot avea nimic comun cu un Suveran care a transformat țara în închisoare.

Reacțiunea cetățenilor contra unui regim de tiranie nu îmbracă decât rare ori aspecte violente. Teama multimilor de represalii, spiritul de obediență al armatei și al funcționarilor, considerată de ordin politic intern și extern (Corneliu Codreanu, în 1938, avea temerea de a nu transforma România într-o Spanie însângerată) sunt o mulțime de cauze care zădărnesc o promptă reacție a poporului. În genere, numai popoarele care au un exercitiu îndelungat al libertății și al marilor acțiuni istorice dau replica cuvenită tiranilor. Revoluțiile sunt faze necesare în maturizarea⁴ politică a unui popor. Prin revoluție nu înțelegem o stare endemică de anarhie, ci spiritul revoluționar, capacitatea unui popor de a răsturna cu forța un regim care i-a confiscat destinul.

Rezultă din această expunere că nu nouă—acelora care au combătut pentru cauza Națiunii—ni se poate adresa învinuirea de sperjur.

Vinovat de sperjur s'a făcut Regele Carol, vinovați de sperjur pot fi socotiți toți acei oameni politici cari i-au dat concursul la depozitarea Națiunii de drepturile ei suverane.

Regimul național-legionar nu a fost nici el un regim reprezentativ, dar în sprâmbul lui se pot invoca o serie de justificări: ieșirea dintr-o revoltă, era conceput ca o stare de tranziție spre un regim constituțional. Apoi era un regim care nu guvernă împotriva voinței poporului. Desi neexprimată, marea majoritate a Națiunii îl susținea. O consultare populară, cum se propunea Gen. Antonescu, i-ar fi confirmat într-un mod impresionant popularitatea. Regimul antonescian a fost un regim de tiranie, de speta carlistă. Nu se lucra de nicio aderență în popor. Totuși regimul antonescian se putea prevala și el de o justificare: războiul din răstărit. Desi Națiunea nu fusese consultată și nu-l învârcinase pe Antonescu să poarte acest război, totuși el se înscrisa perfect în ordinea logicii naționale. Orică alt guvern, de proveniență și aspirații românești, ar fi procedat la fel.

Lovitura de la 23 August e tot un act de forță. Regele nu avea nicio acoperire legală ca să dea ordin armatei ca să pazească cu bărbăție, iar poporul nu fusese consultat. Responsabilitatea actului aparține exclusiv Regelui și grupului care a organizat lovitura. Poporul român a fost

pus în fața unui fapt împlinit. A suferit actul și a devenit victima lui.

Noi nu excludem probabilitatea că o stare de urgență în viața unui stat să reclame formarea unui guvern autoritar. În aceste cazuri, omul tare, dictatorul, lucrează pe răspunderea lui proprie. El nu are niciun drept să se refere la Națiune. Acoperirea o va obține ulterior, după ce Națiunea s'a îndreptat ca intervenția lui anti-constituțională a fost salutară. Această acoperire nu e de natură politică, pentru că Națiunea în niciun chip nu poate consimți la propria ei decapitare. Dictatorul, în caz de reușită a întreprinderii lui, va obține o acoperire istorică. Exact așa cum un comandant de unitate militară execută pe front o miserie neautorizată de sefii săi ierarhici. Dacă se verifică a fi fost utilă primeste felicitări, dacă nu reușite trage consecințele, exclusiv el fără a angaja responsabilitatea superiorilor săi.

Regele Mihai, făcând un act neautorizat de Națiune, se găsește în aceeași situație. Poziția lui depinde de absoluțiunea ce o va primi de la Națiune. Dacă primim în urma noastră și ne întrebăm la ce a servit 23 August, nu putem avea alt răspuns decât că a agravat situația României. Dintr-o țară liberă am ajuns o țară subjugată. Dacă România ar fi obținut după 23 August pacea și independența, promisiă în proclamația Regelui, evident poporul l-ar fi salutat ca pe un salvator; dar, după cele întâmplate, să nu ne mirăm dacă Națiunea va fi mai severă în judecata ei.

Am devenit sperjuri față de Regele Mihai? Ne-am călcat jurământul de credință față de Rege, Dinastie, Țară și Tron, formând guvernul dela Viena? Pentru a pretinde acest lucru, ar fi trebuit ca Regele să își îndeplinească mandatul conform normelor constituționale. Ori, el nu era Rege înreg la data aceea. Era un Rege ampu-

tat de principalele lui prerogative. Constituția, singura, care i-ar fi putut acorda plinătate și valabilitate mandatului său, era asvârlită la cos. Dacă Constituția dela 1923 ar fi fost în vigoare, nu Regele, ci Națiunea ne obliga să îi urmăm consemnul.

Între Regele Mihai și Maresalul Antonescu s'a jucat asadar o partidă de forță. La un moment dat, Regele Mihai s'a simțit mai tare decât Maresalul Antonescu și l-a doborât. Dar forța nu e generatoră de sperjur, nu crează alte obligații decât acelea impuse de propria ei prezență. O situație de fapt nu se transformă instantaneu într-o situație de drept. O situație de drept, singura din care ar putea decurge erima de sperjur, presupune alegeri, Constituanta, Constituție și jurământ pe această constituție.

Actul dela 23 August, nefiind un act realizat pe filiera constituțională, fiecare cetățean era liber să îl supună judecării proprii... O parte din Națiune l-a urmat pe Regele Mihai. Ei au aderat la o situație de fapt. Noi, cei ce ne aflăm în străinătate, am urmat o altă cale: am considerat actul dela 23 August dăunător neamului și ne-am creat o altă situație de fapt. Două inițiative diferite. Evenimentele ulterioare ne-au dat nouă dreptate, o dreptate amară, la care n'am răvnit nicodată.

Grupul dela 23 August nu dispune de nicio acoperire politică. El nu se poate prevala de acoperirea istorică a Națiunii, pentru că combinatele lor au avut repercursiuni catastrofale pentru țară. Când ne gândim însă că principalii fauritori ai lui 23 August, conspiratorii dela Externe nu erau numai niște bieți oameni înșelați de evenimente, ci susținători fervenți ai unei orientări politice externe pro-sovietice, continuatorii funestei direcții tituleșene, atunci avem toate motivele să-i stigmatizăm pe ei de sperjuri față de Neam. Ei sunt sperjuri prin excelență ai poporului românesc.

Horia Sima

Dacă n'ar fi fost 23 August

(Urmare din pag. 1)

și nu aceea neagră și întunecată, a lui 23 August.

Am fi suferit pierderi mai mari? În niciun caz nu puteam fi mai mari decât numărul prizonierilor capturați după 23 August și morți în lagărele sovietice, împreună cu numărul celor căzuți în campanie contra Germaniei. Atunci unde e câștigul? Ar fi suferit populația mai mult? Dar cu ce a contribuit guvernul român la domolirea jafurilor, violențelor și crimelor săvârșite de armata roșie contra populației pașnice românești?

Fără 23 August, sute de mii de români cari astăzi zac în închisori sau au fost uciși în cursul celor zece ani de dominație sovietică s'ar fi bucurat de viață și libertate. Dacă acești români nu ar fi fost amăgiți cu armistițiul și pacea, dacă o propagandă onestă le-ar fi spus verde în față ce-i așteaptă, mulți ar fi luat calea apusului. O retragere ordonată a forțelor noastre spre apus ar fi înlesnit acestor români și posibilitatea materială a refugului. În loc de zece mii de Români cât formează astăzi exilul, am fi avut sute de mii. Nici pe departe nu ne putem imagina ce câștig enorm ar fi însemnat pentru cauza românească prezența unui mare număr de români în Occident. Exilul românesc, deși cel mai slab reprezentat numeric, este se numără totuși printre cele mai eficiente. Dar ce ar fi însemnat să fi avut în mijlocul nostru câteva mii de cărturari cu faimă? S'ar fi produs o ciocnire culturală între forțele noastre spirituale și occident de proporții nebănuite. Atât Occidentul cât și poporul românesc au fost private de acest moment unic de realizare și creație cu care nu ne vom mai întâlni probabil, nicodată.

Lista morților iluștri din închisori s'a mărit în ultimul timp cu numele Prof. Petrovici, Moartea Prof. Petrovici, a lui Hadu Gyr, Ionel Teodorescu, Dragoș Protopopescu, nu e întâmplătoare și nu e împlinirea unui soroc. Ei nu trebuiau să moară. Ei sunt sacrificii lui 23 August. Odată cu 23 August s'a rostit sentința de moarte contra celor mai valoroși fii ai neamului nostru.

Dezarmarea

la conferința dela Geneva din vara aceasta, când președintele Eisenhower a propus exercitarea unui control prin recunoașteri aeriene, fotografiere reciprocă și schimbul de planuri de instalații militare, control care este independent de tehnica propriu zisă a dezarmării.

Această propunere împreună cu celelalte ale Franței, Angliei și Rusiei, va fi discutată în sesiunea actuală a O.N.U.-ului. Găsirea unei soluții poate afirma că este o chestiune extrem de lușii însă nu este atât de ușoară. Din contră se anevoioasă pentru că dezarmarea nu poate fi tratată izolat și separat de marile probleme ale politicii mondiale. Pentru că să se poată realiza un cât de modest început, sunt necesare de îndeplinit mai multe condiții.

Prima este stabilirea unei atmosfere de încredere între cei cari poartă discuțiile. Trebuie să remarcăm dela început că aceste discuții nu se duc între prieteni, între guverne cari de mai mulți ani au dovedit că se înțeleg în tratarea și soluționarea problemelor internaționale și cari deci nu au nimic a-și reproșa unul altuia. De la sfârșitul războiului al 2-lea mondial au existat nenumărate fricțiuni între cele două părți și n'a fost departe ca lumea să trăiască al treilea război mondial.

De altfel cu această atmosferă de coexistență pe care o trăim, cu toate zămbetele de la Geneva, cu toată schimbarea în atitudinea de suprafață a diplomației rusești, nimic nu s'a schimbat din fondul problemelor, cari au rămas aceleași, tot atât de grave, tot atât de acute ca și mai înainte.

În al doilea rând, Rusia stăpânește cu forța un număr de zece state pe care a pus mâna între 1939-1945. Popoarele acestor state și-au pierdut complet libertatea și sunt reduce la cea mai umilitoare stare de sclavie, trăind o viață de groază sub cea mai cumplită teroare necunoscută în istorie. Marile națiuni occidentale au determinat în Cartea Atlanticului un număr de principii care stabilesc raporturile între țări, le cari principii a subscris și Rusia sovietică și pentru asigurarea cărora s'a făcut războiul contra imperialismului german. Rusia însă a călcat Carta Atlanticului și profitând de puterea ei uriașă, desfide lumea occidentală, fiind decisă să nu se retragă de bună voie din centrul și sud-estul Europei. Această situație obligă puterile occidentale să fie cât mai tari, pentru a impune Rusiei să se retragă în frontierele din 1938. Deci departe de a se deschide calea către dezarmare, este un motiv de înarmare, afară de cazul că Occidentul nu s'a decis să accepte statu-quo și să lase Rusia să se instaleze definitiv în mijlocul Germaniei și la porțile Italiei.

În al treilea rând, Rusia n'a renunțat la cucerirea lumii.

Oamenii ei politici au declarat-o deschis în repetate rânduri și nu mai departe decât în cursul întrevederilor cu guvernul Germaniei de Est, în jumătatea a două a luni Septembrie, Krucov, secretarul general al partidului comunist rusesc, a declarat: „Suntem favorabil coexistenței, nu pentru că am renegat marxism-leninismul, ci pentru că i-am rămas credincioși. Capitalismul este condamnat la moarte, chiar sau mai ales dacă al treilea război mondial, în sensul convențional al termenului, nu are loc.” Mai clar și mai precis nu se poate. Kremlinul concepe coexistența nu ca un mijloc de progres în paralel a celor două sisteme sociale distincte, ci numai ca o fază de tranziție până la moartea capitalismului. Și pentru a se ajunge aici nu-i nevoie să faci un adevărat război—în sensul convențional al termenului—ci se mulțumesc cu un război de subminare a ordinii sociale occidentale, cu acțiuni subversive, pro-

pagandă otrăvitoare, partide comuniste provocatoare de turburări, greve, revolte, etc. aplicate în lumea occidentală.

Când la Geneva președintele Eisenhower a pus în discuție problema acțiunilor subversive rusești Mareșalul Bulganin a refuzat pur și simplu s'o ia în considerare. Așa dar când conducătorii sovietici au astfel de planuri, cum poate lumea occidentală să creadă, că se poate dezarma? Rusia are de apărut teritorii imense pe cari le-a cucerit și la cari nu renunță, în plus vrea să-și întindă puterea peste toată lumea. Cum se poate concepe că Rusia fanatizată de această nebunească idee a cuceririi lumii va accepta să dezarmeze dacă din această dezarmare nu ar decurge pentru ea avantajii precise? Și cum se poate gândi Occidentul să dezarmeze când este atât de greu amenințat cu pierderea libertăților în sclavia ruso-comunistă?

Deci și de-o parte și de alta există motive foarte întemeiate nu numai să nu dezarmeze, dar să împingă înarmările până la limita posibilităților materiale. Atunci cum se face că totuși se discută despre dezarmare? Pot să fie mai multe motive; două însă sunt deosebit de importante. Primul este acela al propagandei. Cine luptă pentru dezarmare, luptă pentru pace și înseamnă că nu are gânduri rășinoase. Din punct de vedere rusesc se încadrează admirabil în acțiunea pentru pace, care constituie unul din cele mai de seamă elemente de propagandă folosite de comunismul rusesc.

Pentru poporul Statelor-Unite ale Americii, dezarmarea înseamnă intrarea în normal. Acest popor nu este obișnuit să aibă sute de divizii în timp de pace. Este cunoscută slăbiciunea de neînchipuit a Statelor-Unite din punct de vedere al armatei de uscat, înainte de primul și al doilea război mondial. Dacă poate fi o temă de propagandă, în orice caz este și o temă luată foarte în serios.

Al doilea motiv este acela al limitei posibilităților materiale. Atât Statele-Unite, cât și Uniunea Sovietică au posibilități materiale imense. Totuși potențialul de război al Americii este net superior celui al Rusiei. În această fantastică cursă a înarmărilor, Statele-Unite, pot să reziste mai mult și pot să fabrice mai mult. În timp ce Statele-Unite sunt de parte de a fi intrat în faza efortului maxim pentru înarmare, Uniunea Sovietică se pare că a ajuns la limita de ruptură, peste care nu se poate trece fără ca să nu urmeze o catastrofă economică. Se poate spune că ea se găsește în faza producției maxime din punct de vedere cantitativ și calitativ. Armele de care dispune sunt cele mai perfecționate și în cantități enorme. Cât poate să dureze această tensiune? Dacă războiul este întârziat câțiva ani, toate aceste arme vor fi aruncate la fier vechiu și vor trebui fabricate altele mai perfecționate, adică un nou efort uriaș, care n'ar mai putea fi susținut. Deci Rusia se găsește în fața acestei probleme de o gravitate extremă. Ori face războiul acum, cu ceea ce are—câți nicodată nu va avea mai mult—or sustine o dezarmare generală, care ar face să dispară pentru viitor superioritatea inamicului și i-ar permite să-și reia respirația. Căci să nu se uite un fapt de o importanță capitală: în timp ce după sfârșitul războiului toate Marile Puteri occidentale au demobilizat și aproape și-au desființat armatele, Rusia a ținut sub arme un impresionant număr de divizii, cu câteva milioane de oameni, cari au cerut cheltuieli tot atât de impresionante. Este deci probabil că Rusia nu poate să meargă mai departe pe calea înarmărilor și caută o ieșire. Ar putea lua în considerare de subminare a ordinii sociale occidentale, cu acțiuni subversive, pro-

(Continuare în pag. 9)

REVISTA PRESEI

„The New Leader”, din 22 August. Reactivarea Germaniei pe plan politic internațional e urmărirea cu interes mai ales de popoarele din Europa răsăriteană, subjugată de ruși. Dela realizarea unificării Germaniei și clarificarea situației teritoriilor germane anexate de Polonia și Rusia se așteaptă de către țările captive o revizuire a statutului lor de astăzi. Fie prin răboiu, fie în urma unor concesii parțiale din partea Sovietelor, rezultatul final va fi eliberarea completă de sub dominația bolșevică, pentru că, odată deschis primul zăgaz, forțele de rezistență naționale nu vor mai putea fi oprite din marșul lor victorios.

La această concluzie optimistă ajunge cunoscutul istoric și publicist englez Dr. Hugh Seton-Watson într-un articol intitulat „German Unity and Eastern Europe”, publicat în periodical american „The New Leader”. După Dr. Seton-Watson, lupta pentru independența în Europa răsăriteană e dusă în primul rând de forțele tradiționale. „Bisericele creștine, de exemplu, sunt puternice bastioane de rezistență la țară și au multă credință în ei înșiși. Ele nu sunt organizate politic, dar providuse o credință care nu e compatibilă cu marxism-leninismul și sunt asociate în mintea poporului cu luptele pentru independență din trecut.” Pentru că amintirea trecutului, cu toate reînvierea materială a istoriei de către comunisti, nu poate fi stearsă din sufletul acestor popoare: „mândria națională, alimentată de amintirea trecutului glorios, a rămas”.

Dar mai există și alt gen de naționalism înrădăcinat nu în trecut, ci în prezent. Cu această constatare, Dr. Seton-Watson revine la una din temele sale preferate în ultimii ani, pe care le-a dezvoltat în câteva cărți asupra Europei răsăritene și în studiile și articolele publicate în reviste engleze și americane. E convingerea autorului că mișcările naționaliste active înainte de răboiu în țările din estul Europei, departe de a-și fi pierdut actualitatea după sovietizarea acestui spațiu, vor fi forțele care vor participa la acțiunea de eliberare și se vor impune pentru opera de reconstrucție ce va urma.

Naționalismul din trecut va fi înlocuit cu altă variantă, reprezentată de clasa managerială a noilor state industriale. Din 1945 până astăzi, Europa orientală a parcurs o vastă revoluție industrială. În Polonia și Cehoslovacia, producția industrială se apropie deja de nivelul celui din Franța. Harta economică a Europei a fost transformată. Această revoluție economică a produs o nouă clasă conducătoare industrială. „Una din trăsăturile esențiale e naționalismul extrem, rezultat în mod foarte logic din mândria pe care o resimte, de a fi fost în stare să construiască uriasa masinărie industrială.”

Pătura managerială din țările satelite nu constituie o castă a parte, fără niciun atașament față de trecut, ci în Uniunea Sovietică. În timp ce managerii sovietici au fost recrutați cu grijă exclusiv din rândurile proletariatului și au fost educați în spiritul ortodoxiei marxiste, cei din Polonia, Cehoslovacia sau România s-au impus datorită calificărilor lor profesionale, regimurile patronate de Moscova nedispunând de cadre tehnice proprii. „Loyalitatea politică a acestor oameni e extrem de îndoielnică. În ei se întâlnesc două feluri de naționalism, cel vechi și cel nou. Amenințarea pe care o reprezintă aceștia pentru coarta regimului e cu atât mai mare, cu cât mulți ocupă posturi-cheie în masinaria guvernamentală și chiar în partidele comuniste.”

Existența acestui naționalism întărit cu aportul clasei manageriale, în țările captive, e un motiv pentru autor să creadă că eliberarea lor de sub Soviete va fi posibilă și în cazul când nu se va ajunge la un răboiu. Sovietele vor fi silite până la urmă să cedeze. Dar numai asta nu ar ajunge, recunoaște Dr. Seton-Watson. „E nevoie ca Vestul, incluzând Germania, să facă presiunile necesare. Cel mai important lucru e ca popoarele vestice să înțeleagă că au nevoie de Europa Orientală.”

„The Reporter”, din 8 Septembrie. După cele două conferințe de la Geneva și numeroasele in-

C R O N I C A

SCEPTICISM IN AMERICA

„Rusia”, a spus odată Winston Churchill, „e o enigmă învaluită într-un mister”. În America, după euforia ce a urmat imediat după conferința de la Geneva, preocuparea cercurilor conducătoare e să lămurească opinia publică asupra semnificației zămbetului enigmatic afișat de comunisti de câțiva timp. Acei care credeau că „spiritul de la Geneva” ar însemna inaugurarea unei ere de pace utopică au devenit sceptici și neliniștiți.

Primul care a desmințit optimismul celor impresionati de cordialitatea de față cu care au fost duse sterilele discuții de la Geneva a fost președintele Eisenhower. Într-un discurs ținut la congresul barourilor dela Filadelfia, președintele, care numai cu câteva luni înainte declarase că nu există „alternativă pentru pace”, un răboiu atomic fiind deopotrivă de nociv pentru învingători și pentru învinși, a spus de astădată că poporul american va trebui să accepte riscul unui conflict armat cu Rusia, dacă nu se va putea ajunge pe altă cale la eliberarea statelor subjugate de Soviete.

Nici chiar în timpul campaniei electorale din 1952, când propaganda republicană pe plan extern a avut ca slogan „politica de eliberare”, nu s-au făcut declarații atât de categorice. E prima dată că președintele Eisenhower s'a adresat în termeni atât de dramatice poporului american, lăsând să se înțeleagă că al treilea răboiu mondial nu e numai posibil, ci probabil.

Discursul, ținut în fața unui for a cărui ampriză asupra opiniei publice de peste ocean e cunoscută, a fost centrat pe obligația morală a Americii de a elibera popoarele subjugate de Soviete. Fără îndoială, această obligație a influențat declarațiile președintelui, dar motive mai grave trebuie să-l fi determinat să iasă din rezerva de până acum. E de presupus că președintele Eisenhower a fost pus la curent asupra avansatelor pregătiri de răboiu sovietice, care nu mai permit speranța în salvarea păcii omenirii pe calea tratativelor.

Câteva din aceste alarmante indicații — și desigur nu cele mai importante — au fost aduse și la cunoștința marelui public. Revista apropiată Pentagonului, „USA News and World Report” a publicat un reportaj în care sunt desvăluite febrilele pregătiri sovietice, în vederea unei agresiuni apropiate, în regiunea polului nord, unde au concentrat sute de submarine și au construit pe insula Rudolf o imensă bază aviațică, mult mai mare decât cea americană de pe insula Groenland.

Dar prevenirea cea mai autorizată a venit din partea șefului serviciilor de informații americane (C.I.A.), Allen Dulles, care a anunțat că Rușii au accelerat pregătirile de răboiu și că după conferința de la Geneva au continuat să extindă rețeaua acțiunilor de subminare.

CE ASCUNDE ZAMBETUL SOVIETIC?

„Răboiul între comunism și capitalism e inevitabil. Astăzi încă nu suntem destul de tari ca să atacăm. Timpul nostru va veni în 20 sau în 30 de ani. La acea dată va trebui să adormim vigilența burgheziei și pentru asta vom începe cea mai spectaculoasă ofensivă de pace. Se va întinde un limbaj fermecător și vom face concesii de necrezut. Țările capitaliste, stupide și decadente, vor fi încantate să coopereze la propria distrugere: se vor repizi să accepte ofertele de prietenie. Când vor renunța la orice precauție le vom sfărâma cu pumnul nostru strâns...” Acest pasaj, reproduc de revista noastră „Newsweek”, e extras dintr-un manual sovietic apărut în 1931, destinat studiului răboiului politic la Academia Lenin.

Ne aflăm totmai în perioada când cei „20-30 de ani” prevăzuți pentru lavatura finală a revoluției mondiale sunt pe punctul de a fi depășiți. Conștienți de împlinirea sorocului, conducătorii sovietici au reanunțat încă din anul trecut gar-

nitura guvernamentală în vederea acestui scop. Răsturnarea lui Malenkov și venirea la cârmă a duumviratului Bulganin-Hrușciov au fost interpretate de toți cunoscătorii străini ai politicii sovietice ca semnele revenirii la stalinism. Bulganin și Hrușciov au fost cei mai feryenși susținători din polit-birou ai teoriilor răposatului Jdanov, care cerea să se treacă imediat la nimicirea lumii capitaliste, pe calea armelor, și să nu se mai aștepte moartea acesteia în urma propriei dezagregări.

Deveniți primii oameni în ierarhia sovietică, Hrușciov și Bulganin au luat o serie de măsuri care lasau să se întrevadă clar că noul curs se îndreaptă spre răboiu. În Aprilie 1954, părea deja că izbucnirea celui de al treilea răboiu mondial va interveni dela o zi la alta. În fața Formozei fuseseră mobilizate puternice forțe comuniste pentru debarcare și Rușii anunșaseră că vor fi necondiționat alături de aliatul chinez.

Situația a evoluat însă altfel. În loc de răboiu s'a ajuns la desnodământul neașteptat în chestiunea tratatului cu Austria, s'a ajuns la întâlnirea șefilor de stat ai marilor puteri la Geneva, la vizita cancelarului Adenauer la Moscova și la ultima conferință a miniștrilor de externe, tot la Geneva. Ca prin farmec, au urmat numeroase demonstrații de prietenie din partea conducătorilor sovietici, s'au slăbit restricțiile impuse solicitorilor de vize pentru vizitarea Uniunii Sovietelor, s'au înmulțit delegațiile rușe trimise la diferite congrese internaționale, iar presa sovietică a adoptat peste noapte un ton conciliant, proslăvind „spiritul de la Geneva” și reproducând declarațiile importante ale oamenilor politici din Occident.

Mulți ziariști din lumea liberă s'au grăbit să decreteze că schimbarea de front a politicii sovietice ar fi reală, Cremlinul nedorind răboiul din cauza dificultăților politice și economice interne. A vorbi însă de astfel de dificultăți, într-un stat unde opinia publică nu înseamnă nimic, e absurd. Apoi, în termeni relativi, situația actuală din Uniunea Sovietelor e mai stabilă ca oricând. Un observator american, senatorul republican Malone, care a vizitat de curând Rusia, a declarat la întoarcere că „nu există niciun fel de semne de revoluție contra guvernului sovietic” și că „Uniunea Sovietelor nu va suferi în viitorul previzibil o criză economică sau politică”.

„Ce ascunde atunci zămbetul sovietic”, se întreabă comentatorul american Roscoe Drumond? „Rușii”, răspunde el, „urmăresc să întrețină pe orice cale posibilă impresia artificială de bunăvoință și excelente raporturi, în speranța că o astfel de atmosferă de suprafață va face Vestul să abandoneze măsurile de apărare”. E totmai aceeași direcție de acum 25 de ani dela Academia Lenin prevedea să se facă atunci când se va scoți venit momentul pentru „sfărâmarea cu pumnul nostru strâns” a lumii capitaliste.

TRATATIVELE RUSO-GERMANE

Unul din însoțitorii cancelarului Adenauer la Moscova a descris în termeni drastici experiența tratativelor cu Rușii: „Mai întâi te supun la strânsoare până îți tășnește sângele de sub unghii. Te fac să simți că situația e fără speranță. Apoi în ultimul moment, îți oferă ceva în schimbul unei concesii capitale, pe care au dorit-o dela început. Așa s'a întâmplat și cancelarului și nu pot să-mi închipui că e vreun german care ar fi putut acționa altfel decât el”.

Concesionea principală a cancelarului Adenauer a fost acceptarea de relații diplomatice formale între Republica Federală și Uniunea Sovietelor. Contrapartea oferită de Bulganin a fost asigurarea verbală-împlinită între timp—de a elibera câteva mii de prizonieri germani, condamnați pentru preținse crime de răboiu. Dar în ce privește chestiunile politice esențiale, în primul rând problema unificării Germaniei, eşecul conversațiilor a fost complet.

Nu mai cu două săptămâni înainte, cancelarul

E X T E R N A

Adenauer promisesese solemn secretarului de stat adjunct american, L. Merchant, că nu va ceda dorinței sovietice de a schimba ambasadori, până ce Moscova nu va conveni să se fixeze data și un plan precis pentru unificarea Germaniei. A trebuit însă să se incline în fața opiniei publice din Germania, pentru care revenirea în patrie a unor oameni de deosebită vază de peste zece ani în lagărele sovietice se impunea ca un comandament etic. Întrebat înainte de un colaborator, ce va face dacă Rușii îi vor oferi cele câteva mii de prizonieri în schimb relațiilor diplomatice, a răspuns că niciun om de stat german nu și-ar putea permite să-i sacrifice din rațiuni juridico-statale. Singurul lucru pe care l-a putut face, a fost să înmâneze premierului sovietic o declarație în care a precizat că singur guvernul din Bonn are dreptul să vorbească în numele întregului popor german și că soarta teritoriilor germane anexate de Polonia și Rusia va fi hotărâtă numai la încheierea tratatului de pace.

La început, ecoul tratativelor în America a fost favorabil, vizita delegației germane la Moscova fiind considerată o dovadă că politica rusească de până acum față de Germania a suferit o înfrângere. Desmeticirea a urmat însă imediat și s'a văzut că singurul câștigător a fost Rusia. Unele critici au fost extrem de aspre, ca de exemplu editorialul din „The New Leader”, semnat de G.L. Arnold, care a atacat violent capitularea sentimentală a Germaniei în fața ofertei sovietice și nu l-a cruțat nici pe șeful guvernului german de aprecieri negative. În cercurile ministerului de externe britanic, criticile au fost mai rezervate, dar nu s'a lăsat nicio îndoială asupra faptului că rezultatul vizitei dela Moscova e privit ca un recul pentru cauza Vestului. Dealtfel însuși cancelarul Adenauer nu și-a făcut iluzii asupra conversațiilor cu conducătorii sovietici și a prevenit imediat după întoarcere Vestul să nu acorde încredere propunerii coexistenței la Moscova. Pentru liniștirea Americii, ministrul de externe german Brentano a plecat la Washington, unde prin declarațiile făcute a reușit să restabilească atmosfera de încredere de mai înainte în relațiile germano-americane.

A doua zi după plecarea delegației Germaniei Occidentale, Moscova a aranjat o altă recepție pentru consolidarea prestigiului guvernului Germaniei Orientale. Cele două rezerve formulate de cancelarul Adenauer în declarația scrisă către Bulganin au fost repudiate iar în privința liberării prizonierilor s'a accentuat că ar fi în primul rând urmare a intervențiilor de mai de mult ale guvernului din Pankov.

Înțind relațiile oficiale cu Germania Occidentală și, în același timp, reafirmând încrederea în Germania Orientală, Rusia e într-o poziție net avantajoasă. Singura dintre cele patru puteri Rusia poate vorbi cu ambele Germanii. Unificarea Germaniei nu mai e nevoie să fie neapărat negociată între cele patru mari puteri. La conferințele internaționale, pe dealtă parte, Germania Occidentală va trebui să țină seama de acum și de avizul Sovietelor, în timp ce Germania Orientală nu va avea niciun fel de obligații de acest fel față de marile puteri vestice.

Dar nu acest avantaj tactic al Sovietelor e ceea ce trebuie reținut din tratativele ruso-germane. În timpul acestor tratative, Sovietele au arătat fără rezerve că politica de coexistență e o armă manevrată exclusiv în favoarea lorului Moscova. Rusia nu se gândește la nicio concesie substanțială politică și n'a renunțat cu nimic la realizarea revoluției comuniste mondiale. Hrușciov, cu tactul lui dovedit și în alte ocazii, a făcut câteva declarații care nu mai permit a fi luate decât ca răsunet al a ceea ce el și-a spus secretarului parnicio iluzie. „Comunismul” a spus secretarul titlului bolșevic, la banchetul oferit delegației germane comuniste, „va învinge până la urmă. Cei care așteaptă ca Rusia să-l abandoneze, pot să se aștepte mai curând ca racul să fluere”. Același așteptă mai curând ca racul să fluere în triumful revoluției mondiale a manifestat-o și fața de cancelarul Adenauer, când a declarat că „Republica Democrată Germană reprezintă viitorul și acest viitor nu e numai al poporului german, ci al lumii întregi,

REVISTA PRESEI

vietică, s'ar părea că potențaii Cremlinului au descoperit, pe lângă propaganda pentru pace și coexistență, o nouă vocație: internaționalismul.

Așa cum au manevrat cu noțiunile de pace și coexistență, comunistii manevrează acum cu internaționalismul, propunând conferință după conferință. Conducerea politică americană, scrie săptămânalul „The Reporter” ar trebui să-și dea seama că aceste conferințe nu servesc prea mult cauzei păcii. „Dacă președintele Eisenhower a declarat că nu există alternativă pentru pace, nu înseamnă că trebuie să ne cramponăm de pacea de astăzi”.

În politica externă, întrebuintarea potențială a mijloacelor de forță a constituit întodeauna dinamismul diplomației. Deaceia, analizând pe deoparte politica de eliberare americană, iar pe de altă străduințele de a menține pacea cu orice preț, „The Reporter” descoperă contradicțiile ireconciliabile ale acestei atitudini. „De când Secretarul de Stat a devenit și el avocatul evitării recurgerii la forță, e neapărat nevoie să punem întrebarea: Dacă nu forța, atunci ce? A devenit oare sistemul trecerii dela rece la cald, al tranziției bruste dela proclamații împăciuitoare de coexistență amicală la rigiditatea de neînduplecat, un substitut adecvat pentru mijloacele amenințării intervenții cu forța a diplomației din trecut?”

Aceste constatări din editorialul revistei „The Reporter” n'au nimic original. Rostul lor nu e de a ataca substanța diferitelor declarații ale conducătorilor Statelor Unite, ci forma lor. Căci forma în diplomatie e adeseori tot așa de importantă ca și fondul. Intențiile actualului guvern al Statelor Unite nu se deosebesc probabil de cele enunțate în timpul campaniei prezidențiale. Preocuparea pentru eliberarea Europei răsăritene de sub dominația sovietică a rămas. Claritate nu există numai în privința mijloacelor de întrebuintă în vederea atingerii acestui țel. Controversa dintre președintele Eisenhower și senatorul Knowland, ca și cea dintre președinte și conducătorii armatei, a arătat, cel puțin până acum, că șeful administrației republicane nutrește iluzia că îndepărtarea Sovietelor din Europa răsăriteană ar fi posibilă fără a se recurge la răboiu.

Experiența făcută până acum nu încurajează însă astfel de speranțe, eliberarea țărilor satelite fiind în stadiul actual tot așa de ipotetică ca și acum câțiva ani. Ori, scrie „The Reporter”, „Comunismul trebuie forțat să slăbească strânsarea pe care o exercită asupra popoarelor din estul Europei, dacă se urmărește ca Europa să scape de amenințarea de răboiu și să ajungă într-adevăr la unitate”.

„The Economist”, din 3 Septembrie. Pe marginea discursului ținut de Gheorghiu-Dej la 23 August, revista „The Economist” face unele aprecieri asupra dezvoltării economice reperosite în cursul aplicării primului plan cincinal. „Discursul premierului român”, scrie „The Economist”, „a fost deopotrivă de dezamăgitor și de confuz. Expunerea sa economică ar fi trebuit să fie deosebit de importantă în acest an, când primul plan cincinal e pe terminate, iar al doilea va începe anul viitor. Dar în comentariile sale asupra primului plan cincinal, Gheorghiu-Dej a recurs la practica stalinistă de a cita procentaje din cifre globale necunoscute. Singura sa referință la noul plan a fost remarcă ca va fi bazat pe cel vechi. Aceasta e obscuritate și reticiență se datorează probabil dezamăgirii cauzate de progresul de până acum și nesigurantă asupra planurilor viitoare”.

Dezamăgirea asupra progreselor realizate până acum e explicabilă. Niciuna din marile construcții socialiste—afară de Casa Scânteii—n'a fost terminată până acum. Canalul Dunărea-Marea Neagră a fost abandonat, centrala dela Bicaz nu va fi gata mai devreme de primăvara viitoare, combinatul metalurgic din Moldova n'a intrat în funcțiune; multe din celulele unității industriale anunțate în directivele planului cincinal au rămas pe hârtie, iar producția în principale ramuri a industriei grele — siderurgia — a rămas mult sub cifrele prevăzute. Nu mai vorbim de aruncarea la coș a ambițiilor planului (Continuare în pag. 12)

Cursa iluziilor fatale

Delegația franceză a părăsit, pentru un timp nedeterminat, adunarea generală a Națiunilor Unite de la New York, ca protest împotriva faptului că, în urma manevrelor perfide ale Uniunii sovietice, spinoasa chestie algeriană a fost pusă pe ordinea de zi a acestui for internațional. Se vede că apropierea unor momente decisive nu scutise nici Națiunile Unite de acele incidente dramatice care au caracterizat ultimii ani de existență ai fostei Societăți a Națiunilor de la Geneva, înainte de catastrofa celui de al doilea război mondial, când exemplul Japoniei, prima dintre marile puteri care a ieșit din Liga la 27 Martie 1933, a fost imitată de Germania la 14 Octombrie același an și de Italia la 11 Decembrie 1937. Intrarea Sovietelor în fosta Ligă a Națiunilor la 18 Septembrie 1934 nu a fost o compensare fericită, căci la 14 Decembrie 1939 Rusia a trebuit să fie exclusă din forul genevez ca agresor împotriva micului stat finlandez. Răpota Moscovei la această măsură n'a fost decât „un zămbet ironic”, după cum a anunțat comunicatul agenției oficiale Tass din 16 Decembrie a aceluiași an, fiindcă toată politica lui Litvinov de pretinsă colaborare internațională în slujba securității colective n'a fost decât un gigant și nerușinat bluff, pentru inducerea în eroare a lumii capitaliste, conform politicii „caltului troian” enunțat programatic și pe față la Moscova înaintea tovarășilor verifiți, veniți la al VII-lea Congres al Internaționalei comuniste care a avut loc între 25 Iulie și 20 August 1935.

Cinisme de acest fel fac parte, împreună cu înșelăciunile patente, violențele și agresiunile brutale, din bagajul obișnuit al politicii sovietice după cum s'a putut înțelege și din „gentileta” recentă a inevitabilului Hrușciov, care a spus cancelarului Adenauer, cu ocazia vizitei sale în Kremlin, că regimul satelit în zona răsăriteană reprezintă forma politică a victoriei, nu numai pentru Germania, ci și pentru toată lumea. Fiește de acest fel, menit să stărnească neagra gelozie a celui mai „diplomat” dintre generali noștri, a servit același campion al politicii sui generis de coexistență apoi și delegația de parlamentari francezi în vizită la Moscova, prin declarația de surprinzătoare originalitate după care și țara lor n'ar fi și ea decât tot un satelit al uriașului de peste Ocean.

Asemenea ieșiri dovedesc credința deplină a potențailor sovietici în eficacitatea bășicii de sapun coexistențiale ce pasionează într'atât lumea occidentală, că nici cele mai grosolane insulte n'o pot face să plesnească.

Fără îndoială că și oameni mai subțili ca tehnocrații în psihologia teroristă din Kremlin ar fi trebuit să ajungă la disprețul o lume ce se întrece și stăruie în pofida tuturor decepțiilor - să le câștige un surâs mincinos, ce seamănă mai mult a rănjeteu prețel celor mai grele sacrificii și adesea, chiar cu al unor umilințe dureroase. De aproape două secole și jumătate asistăm deci la această uluitoare suprahoitate a celor mai importante puteri continentale și mondiale, ea și la captarea unor inteligențe strălucite pentru rolul îngrat de propagandă și imperialismului despotice moscovit. Scriitorul și enciclopedistul Diderot a intrat ca bibliotecar în slujba Ecaterinei a II-a și s'a mutat la Petersburg. Mai concludent e însă cazul marelui filosof Leibniz. La început, autorul „Monadologiei” a avut intuiția justă, când a afirmat că „Țara e nouă Mare-Turc”, iar Rusia izvorul unor amenințări permanente pentru creștinătatea europeană. Mai pe urmă după ce s'a întâlnit cu Petru cel mare în cursul uneia din vestitele sale călătorii în occident, cu toate că a luat parte și a văzut cu stupeoare ospăț al de bogăție barbară presădat de Tar, cu apuca-

turi și toane de despot oriental, a schimbat totuși macazul, susținând acum Rusia ca pe un factor necesar, ca țară de mijloc și puntea naturală de legătură între civilizația occidentală și cea chineză. Probabil că metafizica sa împăciuitoare nu putea tolera un element ce contrazicea în așa măsură conceptul său al unei armonii universale prestabilite.

Intr'un fel asemănător au decurs lucrurile și în sfera aspră a realităților politice din ultimele două secole și jumătate. La congresul de pace de la Carlowitz între 2 Noiembrie și 26 Ianuarie 1699, care a avut loc după victoria epocală la Zenta a lui Eugeniu de Savoia (11-Septembrie 1697) și a fost patronat de ambasadorii Angliei și Țărilor de Jos la Constantinopol, Lordul Paget și Jacob Colyer, delegatul lui Petru cel mare, Procopie Bogdanovici Koșnițin, a jucat un rol și mai periferic, și mai subordonat decât îl împlinise țara sa pe câmpul de luptă în cadrul marilor contra-ofensive creștine din ultimi 16 ani, care a frânt definitiv elanul ofensiv al Porții și a suat stăpânirea Imperiului Otoman în Bazinul Dunărean. Cereșilor moscovite de a li se ceda cetatea Kercî, cheia Mării de Azov, pe care nu o putuseră lua cu forța armelor, — se vede că Rusia nu a suferit niciodată de modestie — Viena, aliatul de până atunci le-a opus un veto categoric, cu o răceală uluitoare, așa că imperiul țarist nici nu a fost inclus în tratatul de pace, ci a obținut numai un armistițiu de doi ani. Petru cel mare nu s'a putut simți fericit decât abia la 3 Iulie 1700, când a isbutit să încheie pacea definitivă cu Poarta prin care a obținut Azovul. Immediat când a aflat acest lucru a și declanșat la 8 August 1700 războiul nordic pentru a deschide faimoasa sa fereastră spre Baltica.

După trecerea a nici patru decenii, rolarile au fost complet inversate în războiul cu Turcia din anii 1736-1739. În acest război, Rusia a jucat rolul principal, iar imperiul habsburgic unul secundar și umilitor, fiind obligat în pacea de la Belgrad din 18 Septembrie 1739 să renunțe la aproape toate câștigurile obținute în 1718 prin pacea de la Passarowitz. Dimpotrivă, țarina Ana, nepoată de frate a lui Petru cel mare, a reușit în urma succeselor feldmareșalului Münich, care cucerise Hotinul și ocupase Moldova, avangarda cazacă ajungând chiar până la Brăila, să repare în parte efectele dezastruoase ale înfrângerii dela Stănilești și a păcii dela Huși din 1711, obținând din nou, prin tratatul dela Constantinopol din 28 Decembrie 1739, Azovul, însă cu fortificațiile dărâmate și cu obligația, de a transforma într'un pustiu artificial districtele vecine, așa că Marea Neagră a rămas tot închisă imperiului moscovit.

Preponderența rusă se făcuse tot mai simțită dela câștigarea războiului nordic. Cinci ani dela pacea dela Nyttar din Septembrie 1721, Viena a trebuit să se grăbească să încheie cu Petersburgul o alianță în luna August 1726, care deschidea acestuia posibilitatea intervenției în Polonia și spațiul german. În cursul războiului pentru succesiunea Poloniei, o armată rusă aliată se îndreptă în anul 1735 chiar prin Boemia spre Rin contra Franței. Conflictul dintre Frederic cel mare al Prusiei și Maria Teresia a conferit intervenției moscovite un rol decisiv în spațiul central european. Armatele țarinei Elisabeta au ocupat în războiul de șapte ani Prusia orientală și erau gata să o păstreze. Dacă, după dezastrul Prusiei la Kunersdorf în fața armatelor ruso-austriece coalizate, nu s'ar fi produs prin moartea neașteptată a Elisabetei, la 5 Ianuarie 1762, acel eveniment pe care însuși Frederic cel Mare l-a numit „miracolul Casei de Brandenburg”, probabil că orașul Königsberg ar fi fost

de pe atunci rebotezat în Elizabetograd, iar lumea civilizată ar fi fost lipsită de luminoase filosofii critice a lui Immanuel Kant și de postulatul moral al imperativului categoric, care ar putea avea efecte salvatoare și în zilele noastre, chiar și în fagașul politic, dacă ar fi respectat. Antagonismul dintre Viena și Berlin a conferit Rusiei, adulată de ambele curți rivale, rolul unui adevărat arbitru. La 11 Aprilie 1764, Frederic cel mare e foarte fericit să poată încheia o alianță cu Ecaterina II-a, fiica unui principe german fără avere, ridicată de aventuri sentimentale și de intrigi sângeroase pe tronul imperial al Romanovilor. Alianța aceasta l-a costat mulți bani pe marele rege al Rusiei, căci a trebuit să dea subsidii însemnate războinicele sale aliate, dar i-a procurat și câștiguri teritoriale remarcabile la prima împărțire a Poloniei de la 5 August 1772. Peste șapte ani însă, la 13 Mai 1779, a trebuit să încheie pacea dela Teschen cu Viena, sub egida și garanția comună a Rusiei și Franței cărora li se recunoștea astfel, formal printr'un instrument public, rolul de arbitru și dreptul de intervenție în Germania, ceace desigur nu-l încânta pe patriarhul dela Posdam. Cu atât mai puțin îl putea încânta întorsătura lucrurilor cu cât Ecaterina operează o schimbare totală de front, ca și Stalin în vara anului 1939. Sub influența favoritului ei Potemkin a răsplătit eforturile asidue ale lui Iosif al II-lea în acest sens, încheind în anul 1781 alianța dorită cu Austria care a încercat apoi această din urmă țară într'un război nenorocit cu Poarta. Înfrângerile armatelor sale pe câmpul de luptă l-au silit pe monarhul habsburgic să revoace toate reformele interne pe patul de moarte, în timp ce Moscova a câștigat prin pacea dela Iași, la 9 Ianuarie 1792, tot litoralul Mării Negre din Cuban și până la Nistru. De atunci am avut fericirea să devenim și noi vecini cu Muscalii. În epoca revoluției franceze și a lui Napoleon, Rusia țarului Alexandru I, infatuatul Agamemnon al regilor, își arogă în mod insolit rolul de protector al celor două state germane, fără a putea feri nici Austria de înfrângeri și de mari pierderi teritoriale la pacea dela Pressburg, în 26 Decembrie 1805, nici salva în anul 1806 Prusia de urmărirea dezastrului dela Jena. Dimpotrivă, uitând jurămintele solemne prestate în cadrul unui decor romantic regelui Frederic Wilhelm al III-lea și reginei Luiza, țarul cabotin s'a grăbit să încheie pacea și alianța dela Tilsit cu Napoleon I, care îi va da puțința să ne răpescă nouă Basarabia, iar pe împăratul francez îl va mâna la dezastruoasă campanie din Rusia în anul 1812 și în ultima analiză la pierderea tronului și la exil.

Memoriul din anul 1807 al contelui Hardenberg, primul ministru al Prusiei, prin care acesta voia să transforme o mare înfrângere militară într'un răsunător succes politic, dispunând cu largă generozitate de soarta Europei centrale și austriece, nu a fost luat în seamă și nu l-a ferit nici pe el personal de a fi concediat și nici țara sa n'a fost scutită de pacea umilitoare dela 9 Iulie 1807, care, pe lângă multe vătămări și sarcini, i-a răpit regiunile din sinea Elbei împreună cu orașul Magdeburg, transformate în regulat vestfalie de veseli amuzări, dat lui Jerome, fratele mezin al invictorului, ca și întinsele pînături câștigate din cele trei împărțiri ale Poloniei pentru a fi atribuite celui mare dușman al Varșoviei. Ce distanță enormă între această tragică realitate și „aranjamentele” fantaziste propuse de cancelarul Hardenberg! Modificând conform noilor împrejurări prezente din 1787 al predecesorului său baronul Rodde, el recomandă următorul tăg turcesc: „Rusia să anexeze Moldova, Muntenia, Bulgaria, Bosnia

și strămtorile, Austria să ia Dalmația, Bosnia și Serbia, Franța să-și însușească Grecia și insulele, Polonia reconstituită să fie dată regelui Saxoniei, pentruca Prusia să-și păstreze tot ce a avut și să mai primească în plus și Saxonia. Faptul trebuie amintit pentrucă arată la ce aberații pot duce iluziile compromițătoare ale unui presupus realism politic predispus să facă oricând târg pe spatele altuia. Dacă soluțiile socotite atunci salvatoare ar fi fost primite, desigur că astăzi nu s'ar mai fi putut vorbi nici de o Germanie și nici de o Europă liberă, fiindcă stăpânirea moscovită peste Sud-Est și Strămtori i-ar fi dat o preponderență atât de strivitoare, ca între timp să poată înghiți cu ușurință și restul continentului nostru. Nu în todeauna adulara puternicilor zilei și nesocotirea celor slabi poate fericii pe cei care se dedau cu bune intenții practicilor de acest soi. La fel, nici obediența totală de aproape o jumătate de veac și nici legăturile dinastice nu l-au ferit pe regele Frederic Wilhelm al IV-lea să fie umilit de propriul său cumnat, țarul Nicolae I, care l-a constrâns în 1850 să renunțe prin tratatul dela Olmütz la toate proiectele Prusiei în Germania, să-și retragă trupele din Hessa și să se subordoneze total dorințelor Vienei. De abia politica dubioasă a Austriei din războiul Crimeei, care și-a făcut din imperiul țarilor un dușman neîmpăcat, fără să poată câștiga în schimb încrederea puterilor apusene, i-a dat puțința cancelarului Bismarck să o excludă din Germania și să edifice al Doilea Imperiu sub egida prusiană cu binevoitorul concurs diplomatic al Rusiei. Curând după acest mare eveniment, Cancelarul de Fier a primit prima lovitură serioasă din partea Petersburgului, care, atribuindu-i intenții agresive reale sau fictive, i-a cerut în mod cominatoriu să dea o declarație scrisă că nu va mai începe niciodată un război. Lordul Odo Russel raporta la 15 Mai 1875 următoarele: „Gorceacov (cancelarul rus), acest octogenar vanitos, dorind să joace cu orice preț un rol important s'a expus într'atât încât a cerut categoric lui Bismarck să nu mai facă vreodată vreun război.” Iar ultimul afirmă că a făcut reproșuri vii lui Gorceacov: „I-am spus că nu este amical să te sui subit dela spate pe umerii unui amic intim, pentru a pune în scenă o reprezentare caraghioasă de circ. I-am propus chiar să bată monede de cinci franci cu inscripția „Gorceacov protejază Franța!” I-am propus deasemeni să construiesc o sală de teatru la ambasada franceză, ca să se producă ca inger păzitor în haină albă sub lumini bengali în fața societății franceze”. Vehemența revoltei ascunse sub un aer de ironie arată că autorul avea intuiția precisă că nu se află numai în fața unui simplu act de gelozie al colegului său de pe malurile râului Neva, ci ceva mult mai grav și anume o reeditare pe scară europeană a vechii politici imperialiste ruse, meșteră în a exacerba rivalitățile existente pe continent. Celebrul ploaia rivalităților existente pe continent. Celebrul ploaia rivalităților existente pe continent. Celebrul ploaia rivalităților existente pe continent.

ceau iluzia că pot reedita politica de clește practică în trecut împotriva Habsburgilor cu ajutorul Imperiului Otoman, al Suediei sau al Poloniei. Alianța franco-rusă n'a culminat însă într'o nouă pace vestfalică, cu toate că Franța și Anglia au convenit în tratatul secret din 20 Martie 1915 să împlinească visul multiseclar al Moscovei cedându-i în caz de victorie Targradul și strămtorile, ci a fost ruptă de bolșevici la venirea lor la putere, care au încheiat pacea separată dela Brest-Litovsk cu puterile centrale la 3 Martie 1918, după ce mai înainte au denunțat pe aliații lor de ieri într'o campanie desantată de propagandă ca imperialiști incorrigibili. Contrar tuturor declarațiilor publice, Sovietele au revenit totuși imediat la politica imperialistă rusă din trecut, însă pe plan invers: după cum țarismul a susținut din epoca „Sfintei Alianțe” represuniile reacționare în toate țările, tot așa au încercat și noii autocrați din Kremlin să provoace destrămarea internă a altor state, lansând gogorită mitulul proletar și făcând apel la toate resentimentele și instinctele anarhice ale unei lumi răscolite de patru ani de război crâncen, pentru a înșena mișcări subversive și rămerii violente. În acest scop a fost întemeiată internaționala comunistă (Kominternul) în anul 1919 ca să conducă unitar și după plan prestabilit toată campania de răsturnare politică și socială a Kremlinului. După încheierea războiului civil în propria ei țară Moscova a completat această acțiune și pe plan diplomatic: la 16 Aprilie 1922, Cicerin, comisarul poporului pentru externe, a încheiat cu Walter Rathenau, ministrul de externe al Republicii dela Weimar, — cel ucis de anti-semiți la 24 Iunie același an, — faimosul tratat dela Rapallo, care a provocat o senzație cu atât mai mare cu cât lua aspectul unui front politic revanșard contra ordinii internaționale existente, susținută în primul rând de Franța. Semnarea făcută chiar în timpul conferinței economice mondiale dela Geneva dădea acestui act valoarea unui adevărat afront. Totuși după instaurarea regimului național-socialist în Germania, Franța, ministrul de externe în acea vreme fiind Pierre Laval, a socotit necesar să încheie din nou o alianță cu Moscova la 2 Mai 1935, în forma unui tratat de asistență reciprocă. În mod tacit, dar de fapt acesta subordona sistemul internațional existent, bazat în largă măsură pe principiul autodeterminării popoarelor, țelurilor politice moscovite adverse libertăților de orice fel. Primirea Uniunii Sovietice în Societatea Națiunilor a confir-

mat acest fapt, iar Nicolae Titulescu a devenit la noi exponentul noii diplomații de fals echilibru ce renega în fond însăși baza noastră de existență ca stat independent și reprezenta o formă de tranziție spre sistemul actual de țări satelite, care a distrus Europa ca factor mondial efectiv. După ce Kremlinul a deslănțuit, prin semnarea pactului fatal de neagresiune cu Hitler dela 23 August 1939, ultimul război mondial și-a reluat politica agresiunilor brutale și a actelor de violență după capitularea Germaniei în anul 1945, sabotând permanent, cu cinism rar întâlnit, toate încercările de destindere internaționale și de pacificare reală, el încearcă acum să provoace prăbușirea ultimelor puteri europene libere patronând toate inițiativele în stare să producă crize de stat în sectorul occidental. Peripețiile cancelarului Adenauer la Moscova și recenta manevră sovietică în cadrul Națiunilor Unite în contra Franței arată deci că despoșilor nu le ajunge subjugarea țărilor satelite, ci că înțeleg coexistența numai într'un fel analog cu ceace diplomația din Istanbul numia în anul 1834 o lichidare pacinică a conflictelor, adică o acceptare a violențelor fără niciun gest de reacțiune.

Nu mai în măsura în care lipsoa energia a guvernului francez la ultima lovitură a Kremlinului va dobândi valoarea providențială a unui act de trezire din narcoza iluziilor coexistențiale de tip moscovit se va putea vorbi de liniște și siguranță adevărată. Himerile fatale care au paralizat Occidentul european în ultimii ani au reținut și Statele Unite dela marile inițiative. Un pact colectiv de siguranță care să corespundă numelui ce-l poartă nu poate fi conceput decât cel puțin în cadrul hotarelor din 1937, adică înainte de începutul erei de agresiuni fâșșe. Un pact de neagresiune nu poate fi un instrument de subjugare fiindcă ar constitui un isvor permanent de noi conflicte și de catastrofe tot atât de mari pe cât de grăitoare e liniștea desușejdei ce stăpânește încă regiunile tradiționale de răsruce ale continentului nostru. Liniștea și siguranța Europei și a lumii nu poate fi garantată decât cu respectarea formațiunilor naționale, deci a dreptului de autodeterminare pentru națiunile autohtone, iar nu prin regimuri silnice coloniale, oricare ar fi eticheta sub care acestea s'ar prezenta. Numai așa poate fi prevenită izbucnirea focului inevitabil ce se pregătește prin îngrămădirea continuă a materialului exploziv în Orientul Apropiat și în celelalte puncte nevralgice.

C. Sassu

Dezarmarea

(Urmare din pag. 3)

când se simte superior inamicului; adică războiul. În situația actuală are multe șanse să-l câștige în Europa, rămânând să se descurce apoi cu Statele Unite pe o cale mai lungă; dar această cale nu mai este tot atât de sigură.

A doua ieșire este aceea a păcii dezarmate. Desigur că dacă s'ar ajunge la un acord, va fi obligată să desființeze un mare număr de divizii; în schimb va obține avantajii categorice în alte direcții și anume:

—nimeni nu va mai vorbi despre eliberarea țărilor subjugate după al doilea război mondial, de oarece acceptarea dezarmării în situația actuală, înseamnă implicit acceptarea Statu-quo-ului. —Își va putea continua opera de subminare a occidentului cu mai mulți sorți de izbândă ca până acum; o Rusie intrată în planul de dezarmare, nu va mai fi privită cu teamă și atunci și partidele comuniste se vor mișca mai ușor;

—o mare parte din bugetul militar va fi trecut la acțiuni subversive, la întrecerea agitațiilor, la organizarea de greve și alte metode de distrugere a economiei occidentale. Numai în aceste condiții Rusia poate accepta o dezarmare. De

aceia și graba pe care o pun conducătorii ei să ajungă la o hotărâre. Acordul asupra dezarmării trebuie realizat în limita de timp îngăduită de pregătirile de război. Dacă discuțiile se prelungește peste această limită și dacă i se va impune să renunțe la cuceriri și la acțiuni subversive, atunci li rămâne soluția războiului.

Pacea dezarmată așa cum o concep rușii este o soluție imorală; ea calcă legile morale ale popoarelor, pentrucă prin ea se urmărește recunoașterea și definitivarea actelor politice imorale ale Uniunii Sovietice. În aceste condiții, desbaterile asupra dezarmării sunt destinate să eșueze, sau să ajungă la un compromis degradant.

În toată această problemă a dezarmării nu s'a ținut seama de faptul că înarmările nu sunt o cauză, ci un efect. Popoarele s'au înarmat întodeauna, fie pentru a cuceri fie pentru a se apăra. Cauzele războaielor sunt nedreptățile dintre popoare și ele au provocat înarmările. Când aceste nedreptăți vor dispărea, sau vor fi reduse la valori neînsemnate, atunci se va putea dezarma. Altfel, înseamnă să tratezi febra și nu boala care o provoacă.

General Pl. Chirnoaga

Cât despre perspectivele economice, proiectele
uniunii est-europene se bazează pe o naivă în-
țelegere a teoriei economice a secolului al 19-lea.
După această teorie, expansiunea economică ar
venea automat din libera concurență. „Această
concepție nu mai are nimic comun cu realită-
țile dezvoltării țărilor impoate, așa cum le
cunoaștem economiștii astăzi... Dacă vreodată Euro-
pa Orientală va atinge standardul de viață din
Occident, acest fapt se va datora numai unei sis-
tematice planificări, conform problemelor și con-
dițiilor economice de dezvoltare din regiune....
Cât timp cât vor persista în Europa Orien-
tală dificultăți economice și frustrări ca cele din
Europa Occidentală, nu va exista nici o șansă
pentru o democrație politică va rămâne într-o
(Continuare în pag. 12)

Priveliștea istoriei românești

(Urmare din pag. 10)

doilea plan. Rând pe rând, și ultimele vestigii de viață liberă a acestui principat sunt înstrăinate. Un proces analog se petrece în Muntenia.

Mihai Viteazul

Un alt moment de glorie din istoria neamului nostru este epoca lui Mihai Viteazul. Domnitorul muntean a înscris două mari fapte în cursul stăpânirii lui: a cucerit să provoace și să se măsoare cu Turcii, cari se aflau pe atunci în apogeul puterii lor, și izbutește să unească, din nefericire numai pentru scurtă vreme, cele trei țări române sub sceptrul său: Transilvania, Moldova și Muntenia. Și totul s'a petrecut într-o scurtă domnie de abia opt ani (1593-1601). Mihai Viteazul distruge mitul invincibilității puterii otomane. El dovedește lumii că puterea otomană ar putea fi înfrântă dacă s'ar coaliza principii creștini și în fruntea armatelor lor ar sta un conducător priceput. Cucerirea Transilvaniei, în afară de strălucitul fapt de arme, reprezintă un moment istoric de importanță covârșitoare pentru destinele neamului nostru. După secole de dominație străină, Ardealul ajunge din nou sub stăpânirea unui principe român. Mândra nobilime maghiară trebuie să asiste neputincioasă la intrarea triumfală a lui Mihai Viteazul în Alba-Iulie — domnitor care era de același sânge cu iobagii pe care îi țineau ei în lanțuși.

E controversată chestiunea dacă Mihai Viteazul a avut sau nu conștiința unității naționale. Dar indiferent de această chestiune, strângerea laolaltă a țărilor române sub sceptrul său marchează un progres important în realizarea unității naționale față de politica lui Ștefan cel Mare. Ștefan voevod a cucerit Muntenia, dar nu a fost niciodată ispitit să se proclame domnitorul ei. S'a mulțumit să așeze pe tronul Munteniei un om de încredere al său și s'a retras cu armata în Moldova.

Urmașii lui Mihai Viteazul pe tronul Munteniei, deși aveau proaspăt exemplul Marelui Voievod, nu păstrează nimic nici din spiritul și nici din planurile lui îndrăznețe. Niciunul nu se mai încumetă să reia lupta cu Turcii sau să încerce o nouă cucerire a Transilvaniei. E o coborîre bruscă la realitate. Totul reintră în normal. Cerșitul tronului la Poartă și spolierea țării pentru a plăti grelele datorii contractate la instalare.

Unirea Principatelor

Unirea Principatelor e o întreprindere gigantică a neamului nostru în raport cu slabele resurse de care dispunea în prima jumătate a sec. XIX-lea și uriașele dușmării cari îl înconjurau. Unirea s'a realizat împotriva voinței a trei mari imperii: turcesc, rusesc și austriac. Și nu s'a făcut printr-o acțiune fulger de genul lui Mihai Viteazul, ci prin antecedente laborioase, printr-o încordare de forțe de lungă durată a întregului popor românesc. Unirea e un exemplu de colaborare rodnică a tuturor energiilor românești. Unirea a fost precedată de o perioadă de efervescență națională, la care au contribuit curentul Școalei Ardelene, influența Revoluției Franceze și Răscoala lui Tudor. Aceste efluvii de redeșteptare națională converg în Actul Unirii dela 1859. O pleiadă de personalități excepționale susțin și duc la bun sfârșit lupta pentru Unire: corifeii Școalei Ardelene, Gheorghe Lazăr, Tudor Vladimirescu, Bălcescu, Kogălniceanu, Cuza, Alecsandri, Avram Iancu, Simion Bărnuțiu, Costache Negri.

Peisagiul istoric al celei de-a doua jumătăți a sec. al XIX-lea nu mai e de aceeași valoare. Efortul splendid al generației Unirii lăncezește.

Protagoniștii Unirii sunt înălțurați și scena politică e confiscată de clasa suprapusă. Această clasă e o structură politică parazită, care înăbușe energiile creatoare ale neamului. După Unire trebuia să urmeze punerea în valoare a energiilor latente ale neamului, reprezentate de pătura țărănească. După unirea teritorială, exterioară, trebuia să urmeze unirea în adâncime. Pătura conducătoare nu a fost capabilă să rezolve chestiunea țărănească, pentru că era străină de marile aspirații ale neamului. Ea nu se simțea înfrățită cu poporul. În loc de a profita de liniștea de care ne-am bucurat dela 1860 până la întâiul războiu mondial s'a pierdut acest timp prețios într-o administrație sterilă. Actul de acuzație cel mai grav contra clasei care a guvernat destinele României în această perioadă îl constituie Revoluția dela 1907.

Unirea cea Mare

Începând de pe la 1900, Națiunea română de pretutindeni intră într-o nouă fază de încordare: ea simte că se apropie momentul când visul milenar se va împlini și toate provinciile românești se vor găsi reunite între hotarele aceleiași țări. Acest obiectiv mobilizează de aci înainte toate energiile neamului nostru. Războiul dela 1916-1919, deși totalmente nepregătit și-i facem față, din cauza incuriei ce domnea la conducere, a fost purtat cu entuziasm. Boieri, cărturari și țărani și-au vărsat cu generozitate sângele pentru România Intregită.

La sfârșitul războiului ne aflăm într-o situație mai bună decum ne-am fi putut-o imagina vreodată. Toate revendicările românești, cu excepția Banatului, au fost satisfăcute. Un viitor de aur, cum spune poetul, ne stătea înainte. Din cauza aceleiași clase politicianiste și aceste imense și unice posibilități ce se ofereau neamului nostru au fost pierdute. România Mare nu avea consistență interioară. S'a pierdut din nou sentimentul patriei eterne. Din nou, o bruscă rupere a istoriei. Dela eroismul tranșeeilor s'a trecut direct la caricatura politică. Cei 20 de ani de România Mare au însemnat 20 de ani de absență a noastră din istorie. Clasa conducătoare s'a mulțumit să consume din roadele Unirii, asociindu-se la banchet pe toți străinii. Dar n'a dat nici cea mai mică atenție maselor populare și problemelor fundamentale ale neamului nostru. Un timp prețios pe care l-a pierdut poporul românesc din cauza că a tolerat conducători nevrednici în fruntea lui.

Învățămintele

Dumnezeu să asculte rugăciunile înăbușate a milioane de Români și să scape neamul nostru din robia sovietică. Dar ce se va întâmpla în ziua eliberării? Copleșiți de bucurie, vom uita pe făuritorii nenorocirii? Vom uita jafurile, hojiile, crimele și trădarea de neam a acelor cari au guvernat România între cele două răboaie? Vom tolera să se instaureze iarăși dominația bunului plac? Vom deveni iarăși slugi în propria noastră țară?

Esențialul în istoria unui neam, nu este de a săvârși numai decăte fapte extraordinare, ci de a se supune unei tradiții politice. Ritmul sacadat al istoriei românești trebuie să înceteze. Depe acum încă trebuie să fixăm liniile mari ale politicii românești, interne și externe, iar aceste obiective să fie urmărite cu tenacitate dela un an la altul. Ne trebuie simțul perspectivelor istorice. Politica de mântuire sau pricopsală personală trebuie să dispară. Cine vrea să se pricopsască, să se consacre indeletnicirilor lucrative. Politica e școala renunțării și a desinteresării. Oamenii politici trebuie să aibă curajul să-și pună

și viața în joc când trebuie să apere o mare cauză națională. Obstacolele, de orice natură ar fi ele, cari stau în calea ridicării neamului nostru, trebuie înălțurate. Cel dintâi obstacol și cel mai aprig este în noi înșine. Românul să fie învățat a-și recunoaște drepturile și datoriile lui de stăpân. Numai o intensă educație politică ne poate scăpa atât de complexul de inferioritate, cât și de elementele anarhice cari stărnesc în ființa noastră. Să cultivăm și să ne însușim virtuțile creatoare de stat!

Compendium est-european

(Urmare din pag. 11)

poziție precară. Concluzia lui K. Deutsch e că nu se va putea ajunge la o federalizare ignorând specificul național — concluzia la care ajunge în alt capitol și Henry Roberts, autorul cărții „România: Problemele politice ale unui stat agrar”. Numai transcendând și nu ignorând principiul național va putea fi realizată o ordine armonioasă în Europa Orientală.

Față de mulțimea problemelor care vor trebui rezolvate după eliberarea țărilor captive, C.E. Black e surprins de lipsa de idei și inerția politicianilor din exil: „Problema care se pune conducătorilor est-europeni e reconstrucția acestei regiuni pe baza unui program, liberal și democratic, care să evite erorile trecutului... E un fapt trist că grija de un astfel de program detine un loc așa de insignifiant în activitatea comitetelor naționale formate de oameni de stat exilați din Europa Orientală”.

E un paradox că editorul unei cărți care e destinată să fie un compendium al chestiunilor est-europene face constatarea de mai sus. Membrii comitetelor naționale susținute deocamdată de America nici nu pot avea altă atitudine. Toate visurile lor de viitor sunt legate de speranța că se va reveni pe toate planurile la trecutul de erorile cărui sunt răspunzători. Un alt curs înseamnă pentru ei moartea politică. Așa se explică și frenezia cu care se opun participării la lupta de eliberare a altor grupe de refugiați. „Dar viitorul Europei Orientale”, scrie C.E. Black, „nu va aparține celor gălăgioși ei acelor cari atât în exil cât și în patrie vor putea formula cele mai înțelepte răspunsuri la complexe probleme ale acestei regiuni”.

REVISTA PRESEI

(Urmare din pag. 5)

de sistematizare a Capitalei, de programul vastelor lucrări de irigație, de canalul Dâmbovița-Argeș sau de canalizarea Siretului până la Bacău, care trebuia să devină cel mai mare port interior al României. Ce a rămas din primul plan cincinal vom încerca să arătăm în numărul viitor al publicației noastre.

În ce privește „nesiguranța asupra planurilor viitoare”, Miron Constantinescu, președintele Comitetului de Stat al Planificării, a lăsat să se întrevadă într'un articol publicat recent în organul Cominformului „Pentru Pace, Trăinicie și Democrație!”, ce nesiguranțe neliniștesc regimul din R.P.R. În acest articol, Miron Constantinescu anunță că al doilea plan cincinal nu va avea caracter național, așa cum au fost primele planuri cincinale în toate țările de democrație populară, ci va fi doar un capitol dintr'un plan general aplicat întregului spațiu economic sovietic. Se urmărește astfel realizarea unei diviziuni a muncii între diversele state satelite, fiecare specializându-se în câteva ramuri de producție.

În acest caz, României, care nu e decât de avantajos dotată cu materii prime pentru dezvoltarea industriei grele, i se va rezerva probabil un procentaj neînsemnat în sectorul industriei siderurgice. Sub obsesia acestei temeri, Miron Constantinescu repetă mereu în articolul menționat că industria grea va fi dezvoltată mai departe în același tempo în România, dar că mai ales industria chimică va afla o mare înflorire în viitor. În același sens au fost și dezvoltările lui Chivu Stoica, în discursul ținut la investirea sa ca șef al guvernului.